

A BALATON VILÁGÖRÖKSÉGÉERT ALAPÍTVÁNY

8200 Balatonfüred, Lóczy Lajos utca 32. I/4.

Sándor Péter, Kuratóriumi Elnök

A Balaton Világörökségéért Alapítvány

8200 Balatonfüred

Lóczy Lajos utca 32. I/4.

Dr. Bóka István, Elnök úr részére

Balaton Fejlesztési Tanács

Központi Igazgatóság

8600 Siófok

Batthyány u. 1.

Tárgy: A Balaton Világörökségéért Alapítvány beszámolója a Balaton-felvidéki Kultúrtáj világörökségi várományos helyszín felülvizsgálatáról

2022. 12. 09.

Tisztelt Dr. Bóka István Elnök Úr!

Felkérésüknek megfelelően az alábbiakban tisztelettel beszámolunk a Balaton Fejlesztési Tanácsnak a Balaton-felvidéki Kultúrtáj, mint világörökség várományosi helyszín felülvizsgálatának jelenlegi állapotáról, és a Balaton Világörökségéért Alapítvány ezzel kapcsolatos tevékenységéről.

A Magyar Kormány feladata, hogy öt évente felülvizsgálja a világörökségi várományos listán található helyszíneket¹ annak érdekében, hogy a következő jelölési ciklusban a világörökségi címre jelöltet állíthasson, valamint a felülvizsgálat során esélytelennek értékelt helyszíneket a várományos listáról eltávolítsa. A várományos helyszínek felülvizsgálata a közelmúltban átkerült az **Építési és Beruházási Minisztérium, Építészetért és Műemlékvédelemért Felelős Államtitkársága** alá, amelyet **Dr. Vukosavljev Zorán**, helyettes államtitkár Úr vezet. A világörökségi téma közvetlen felelőse a **Világörökségi Osztály**, amelynek **Dr. Patkós Kata** az osztályvezetője.

Az ötévente esedékes felülvizsgálat jelenlegi státuszával kapcsolatban Alapítványunk felvette a kapcsolatot a feladattal korábban megbízott Lechner Tudásközponttal, valamint a felülvizsgálatot jelenleg koordináló Világörökségi Osztállyal, és az alábbi tájékoztatást kaptuk:

- Magyarország Kormány a 2020-ban először esedékes felülvizsgálat határidejét már korábban – a koronavírusra való tekintettel – két évvel meghosszabbította 2022. december 31-ig.

¹ Az ötévenkénti felülvizsgálatról a 2015. évi CXV. törvény a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény és a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény módosításáról 5. § c. pontja rendelkezik.

- A Kormány a fenti határidőt további 12 hónappal meghosszabbította, így a felülvizsgálat jelenleg érvényes határideje 2023. december 31.
- A vonatkozó jogszabály a Lechner Tudásközpont feladatául rendelte a felülvizsgálat elvégzését. A közelmúltban történt szervezeti változások – nevezetesen, hogy az örökségvédelem, illetve világörökségi szakterület átkerült az Építési és Beruházási Minisztériumhoz – felvetette annak a lehetőségét, hogy a Minisztérium ezt a feladatot is saját hatáskörbe vonja.
- Cél, hogy a 2023. év végéig valamennyi világörökségi várományos helyszín esetében lezárulhasson a felülvizsgálat.
- Örömmel veszik, amennyiben helyi szakmai szervezetek, szakértők is bekapcsolódnak a felülvizsgálat elvégzésébe.

A Balaton Világörökségeért Alapítvány továbbra is kiemelten fontosnak tartja a Balaton-felvidéki Kultúrtáj világörökségi várományos státuszának mihamarabbi felülvizsgálatát. Ezért – örökségvédelmi szakértők bevonásával és Alapítványunk koordinálásával – több tudományos alaposságú szakmai anyag látott napvilágot, amelyek a helyszín geológiai és biológiai sokszínűségét, valamint történeti, építészeti és kulturális értékét dolgozza fel.

2020. márciusában elkészült a Balaton-felvidéki Kultúrtáj világörökségi koncepciójának felülvizsgálatát célzó tanulmány 1. üteme, amely megállapította, hogy a Balaton-felvidéki Kultúrtáj rendelkezik a világörökségi cím megszerzéséhez szükséges alapvető attribútumokkal (Kiemelkedő Egyetemes Érték megléte, hitelesség, autentikusság stb.), és javaslatot tett a felülvizsgálat befejezéséhez szükséges további vizsgálatok körére és tartalmára.

A tanulmány folytatásaként egy második tanulmány keretében szigorú szakmai kritériumok alapján el kell készíteni a Balaton-felvidéki Kultúrtájjal kapcsolatos alábbi elemzéseket:

- a Balaton-felvidéki Kultúrtáj végleges területi lehatárolása,
- a javasolt világörökségi felterjesztési kategória végleges rögzítése,
- a „Kiemelkedő Egyetemes Értékek” igazolása,
- más világörökségi helyszínekkel való összehasonlító analízis elkészítése,
- a sikeres világörökségi pályázathoz szükséges Világörökségi Kezelési Terv alapelveinek és felépítésének kidolgozása

A felülvizsgálat második ütemének kidolgozásával elősegíthető, hogy a Balaton-felvidéki Kultúrtáj világörökség várományosi helyszín minisztériumi felülvizsgálata sikeresen zárulhasson, garantálva, hogy a Balaton-felvidéki Kultúrtáj továbbra a hazai világörökség várományosi helyszínek között szerepelhessen, illetve eséllyel indulhasson a jelölt státusz megszerzéséért.

A Balaton Világörökségeért Alapítvány 2022. júliusában felvette a kapcsolatot a világörökségi koncepció felülvizsgálatát célzó második tanulmány elkészítésében részt vevő szakértőkkel, akik jelezték, hogy készek részt venni a második ütem kidolgozásában. A nemzetközi hírű örökségvédelmi szakértők: **Dr. Fejérdy Tamás, Dr. Mezős Tamás, és Wollák Katalin.**

A szakértőkkel egyeztetve a Balaton Világörökségéért Alapítvány koordinálásával készülő **tanulmány második ütemének elkészítésének összköltsége 4.000.000 Ft.** Enélkül a **tanulmány nélkül a Balaton-felvidéki Kultúrtáj világörökség várományosi státuszának felülvizsgálata nem fejezhető be sikerrel, amely veszélyeztetné a terület jövőjét a világörökség, valamint további központi fejlesztési források elnyerése szempontjából.**

A második tanulmány kiemelt fontossága miatt ezúton kérjük a Balaton Fejlesztési Tanácsot, hogy a tanulmány elkészítését a szükséges anyagi forrásokkal támogassa, és a szükséges összeg rendelkezésre állását a 2023-as költségvetésben priorizálja.

A Balaton Világörökségéért Alapítvány a jövőben is stratégiai partnerként szeretne együtt dolgozni a Balaton Fejlesztési Tanáccsal annak érdekében, hogy a Balaton-felvidéki Kultúrtáj hosszútávú, fenntartható és a terület számára kizárólag hasznos fejlesztésekkel emelhessük a terület kiemelkedő egyetemes értékeit.

Tisztelettel kérjük Elnök urat, hogy alapítványunk támogatási kérését a Balaton Fejlesztési Tanácsban képviselje, és szíveskedjen segíteni a szükséges források odaítélésében, amely esetben a Balaton-felvidéki Kultúrtáj világörökségi várományos címének megőrzését célzó törekvések sikerrel járhatnak.

A Balaton Világörökségéért Alapítvány – a fentiek mellett – több kiemelt projekttel aktívan támogatja a világörökség ügyét. Amennyiben lehetőségünk nyílik rá, örömmel bemutatjuk ezen projektek részleteit a Balaton Fejlesztési Tanács egyik közelgő ülésén.

Támogatásukban bízva maradok üdvözléssel,

Sándor Péter

A Balaton Világörökségéért Alapítvány kuratóriumának nevében